

PRZEWODNIK PO SYSTEMIE MONITOROWANIA DROGOWEGO PRZEWOZU TOWARÓW

1. Jaki jest cel i zakres ustawy?	3
2. Zakres podmiotowy ustawy - podmioty wymienione w ustawie a podmioty, na które ustawa nakłada określone obowiązki	4
3. Zakres przedmiotowy ustawy – jakie towary podlegają systemowi monitorowania	10
4. Jakich przewozów towarów nie obejmuje ustawa?	13
5. Sposoby komunikacji z organami	15
6. Obowiązki podmiotów w przypadku określonych typów transakcji	17
7. Spis rozporządzeń wykonawczych do ustawy (status na dzień 19 maja 2017 r.)	18
8. Sankcje za niewykonanie obowiązków ustawowych	19
9. Sposoby zabezpieczenia się przed ewentualnymi ryzykami	20

Autorzy:

Krzysztof Wiński, Menedżer w Dziale Prawno-Podatkowym PwC

Agnieszka Fedorowicz, Starszy Konsultant w Dziale Prawno-Podatkowym PwC

Mateusz Jopek, Starszy Konsultant w Dziale Prawno-Podatkowym PwC

Tomasz Orłowski, Konsultant w Dziale Prawno-Podatkowym PwC

Wybrane aspekty ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o systemie monitorowania drogowego przewozu towarów – praktyczny poradnik

Ustawa z dnia 9 marca 2017 r. o systemie monitorowania drogowego przewozu towarów (Dz. U. z 2017 r. poz. 708, dalej: „ustawa”) obowiązuje już od ponad miesiąca (weszła w życie dnia 18 kwietnia 2017 r.) i chociaż jej zapisy były i są przedmiotem wyjaśnień, zarówno urzędników Ministerstwa Finansów („MF”; poprzez stronę systemu Platformy Elektronicznych Usług skarbowo-Celnych – „PUESC”), jak też przez prawników na co dzień dokonujących wykładni przepisów innych ustaw, wciąż są niejasne. W szczególności, podmioty zobowiązane do wypełniania obowiązków nałożonych ustawą napotykać określone wątpliwości w przypadku wielu transakcji, gdzie przedmiotem transportu są towary objęte ustawą. Rzeczywistość gospodarcza jest bowiem o wiele bardziej różnorodna niż przewidział to w tym przypadku ustawodawca.

Poniżej prezentujemy zwięzły przewodnik dotyczący najbardziej istotnych aspektów ustawy z punktu widzenia podmiotów, na które ustawa nakłada określone obowiązki, z uwzględnieniem praktyki obrotu gospodarczego.

1. JAKI JEST CEL I ZAKRES USTAWY?

Ustawa jest nowym prawem subsydiarnym do Polskiego systemu podatkowego. Wprowadza ona (wraz w Rozporządzeniami wykonawczymi do ustawy) szereg zobowiązań prawnych, które mają być realizowane poprzez system informatyczny, który służy do monitorowania niektórych produktów, uznanych przez ustawodawcę za „wrażliwe” (tj. narażone na wyłudzenia / nielegalny obrót – skutkujące zaniżeniem wpływów podatkowych do budżetu państwa). Ustawa i Rozporządzenia wykonawcze do ustawy potocznie zwane są również: pakietem transportowym; ustawą / systemem SENT. Ustawa określa:

- zasady systemu monitorowania drogowego przewozu towarów;
- odpowiedzialność określonych podmiotów za naruszenie obowiązków związanych z drogowym przewozem towarów – tj. podmiotu wysyłającego, podmiotu odbierającego, przewoźnika, kierującego środkiem transportu.

2. ZAKRES PODMIOTOWY USTAWY - podmioty wymienione w ustawie a podmioty, na które ustawa nakłada określone obowiązki

Istotne, aby podmioty zaangażowane w transakcje, gdzie dochodzi do drogowego przewozu towarów właściwie określiły swój status, a w konsekwencji zakres ciążących na nich obowiązków.

Podmioty wskazane w ustawie, których dane muszą być wskazane w związku z realizowaniem transakcji objętych zakresem przedmiotowym ustawy dzielą się na następujące podmioty:

1. PODMIOTY, NA KTÓRE USTAWA NAKŁADA OKREŚLONE OBOWIĄZKI:

A. Podmiot wysyłający - osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, prowadząca działalność gospodarczą, dokonująca:

- dostawy towarów w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług („ustawa o VAT”):
 - (i) ostatniej przed rozpoczęciem przewozu towarów – w przypadku, gdy jest dostawą towaru, a po wydaniu towar jest przewożony na rzecz podmiotu odbierającego;
 - (ii) uprawnioną do rozporządzania towarami jak właściciel – w przypadku, gdy dostarcza towary na rzecz podmiotu odbierającego w celu dokonania dostawy towarów po zakończeniu przewozu towarów;
- wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów („WDT”) w rozumieniu ustawy o VAT;
- eksportu w rozumieniu ustawy o VAT.

WAŻNE: Z uwagi na odwołanie przepisów ustawy do ustawy podatkowej (ustawy o VAT), w przypadku wątpliwości, czy dana transakcja podlega systemowi monitorowania drogowego przewozu konieczny może być kontakt z działem finansowo-księgowym podmiotu i/lub doradcą podatkowym podmiotu.

W świetle wskazanego powyżej literalnego brzmienia ustawy istotne wątpliwości mogą pojawić się w m.in. przypadku takich transakcji jak:

- **transakcje łańcuchowe** – gdzie towar przewożony jest bezpośrednio od pierwszego do ostatniego w kolejności nabywcy, przy czym jest on przedmiotem wielu dostaw (transakcji kupna-sprzedaży) na gruncie ustawy o VAT – w tym kontekście istotna jest przede wszystkim analiza warunków dostawy Incoterms (z uwzględnieniem momentu przejściu prawa własności towarów lub momentu przejścia prawa do dysponowaniem towarem jak właściciel ze sprzedawcy na nabywcę);

UWAGA: MF udostępniło przykładowy plik ze scenariuszami dostaw łańcuchowych, jednak nie pokrywa on wszystkich możliwych sytuacji, stąd każdy podmiot powinien dokonać indywidualnej analizy swoich transakcji.

<p>1. Dostawa - kraj</p>	<p>Klient-K1 kupuje paliwa na warunkach EXW lub FCA z Bazy Pali -BP1 od Podmiotu-L. Podmiot-L jest właścicielem BP1. Klient-K1 paliwa kupuje na swoją Stację Paliw-SP1. Transport autocystrerną przewoźnikowi-P1 zleca Klient-K1</p>	<p>Zgłoszenia dokonuje Podmiot-L</p>	<p>art. 5 ust. 1</p>
<p>2. Dostawa - kraj</p>	<p>Klient-K1 kupuje paliwa na warunkach EXW lub FCA z Bazy Paliw-BP1 od podmiotu L. Właścicielem Bazy Paliw-BP1 jest podmiot P1, a właścicielem paliw na Bazie Paliw-BP1 jest Podmiot-L. Klient-K1 paliwa kupuje na swoją Stację Paliw-SP1. Transport autocystrerną przewoźnikowi-P1 zleca Klient-K1</p>	<p>Zgłoszenia dokonuje Podmiot-L</p>	<p>art. 5 ust. 1</p>
<p>3. Dostawa - kraj</p>	<p>Klient-K1 kupuje paliwa na warunkach CPT lub DAP z Bazy Paliw-BP1 od Podmiotu-L. Podmiot -L jest właścicielem Bazy Paliw-BP1. Klient-K1 paliwa kupuje na swoją Stację Paliw-SP1. Transport autocystrerną przewoźnikowi-P1 zleca Podmiot-L</p>	<p>Zgłoszenia dokonuje Podmiot-L</p>	<p>art. 5 ust. 1</p>

4. Dostawa - kraj	<p>Klient-K1 kupuje paliwa na warunkach CPT lub DAP z Bazy Paliw-BP1 od Podmiotu-L. Właścicielem Bazy Paliw-BP1 jest podmiot P1 a właścicielem paliw na Bazie Paliw-BP1 jest Podmiot-L. Klient-K1 paliwa kupuje na swoją Stację Paliw-SP1. Transport autocysterną przewoźnikowi-P1 zleca Podmiotowi-L</p>	<p>Zgłoszenia dokonuje Podmiot-L</p>	<p>art. 5 ust. 1</p>
5. Dostawa - kraj	<p>Klient-K1 kupuje paliwa na warunkach EXW lub FCA z Bazy Paliw-BP1 od Podmiotu-L. Podmiot-L jest właścicielem Bazy Paliw-BP1. Klient-K1 odsprzedaje paliwa swojemu Klientowi-K2 nawarunkach EXW lub FCA i dostarcza na Stację Paliw-SP1. Transport autocysterną przewoźnikowi-P1 zleca Klient-K2</p>	<p>Zgłoszenia dokonuje Podmiot-L</p>	<p>art. 5 ust. 1</p>
6. Dostawa - kraj	<p>Klient-K1 kupuje paliwa na warunkach EXW lub FCA z Bazy Paliw-BP1 od Podmiotu-L. Właścicielem Bazy Paliw-BP1 jest podmiot P1 a właścicielem paliw na Bazie Paliw-BP1 jest Podmiot-L. Klient-K1 odsprzedaje paliwa swojemu Klientowi-K2 na warunkach EXW lub FCA i dostarcza na Stację Paliw-SP1. Transport autocysterną przewoźnikowi-P1 zleca Klient-K2</p>	<p>Zgłoszenia dokonuje Podmiot-L</p>	<p>art. 5 ust. 1</p>
7. Dostawa - kraj	<p>Klient-K1 kupuje paliwa na warunkach EXW lub FCA z Bazy Paliw-BP1 od Podmiotu-L. Podmiot-L jest właścicielem Bazy Paliw-BP1. Klient-K1 odsprzedaje paliwa swojemu Klientowi-K2 na warunkach CPT lub DAP i dostarcza na Stację Paliw-SP1. Transport autocysterną przewoźnikowi-P1 zleca Klient-K1</p>	<p>Zgłoszenia dokonuje Podmiot-L</p>	<p>art. 5 ust. 1</p>
8. Dostawa - kraj	<p>Klient-K1 kupuje paliwa na warunkach EXW lub FCA z Bazy Paliw-BP1 od Podmiotu-L. Właścicielem Bazy Paliw-BP1 jest podmiot P1 a właścicielem paliw na Bazie Paliw-BP1 jest Podmiot-L. Klient-K1 paliwa kupuje na swoją Stację Paliw-SP1. Transport autocysterną przewoźnikowi-P1 zleca Podmiotowi-L</p>	<p>Zgłoszenia dokonuje Podmiot-L</p>	<p>art. 5 ust. 1</p>

	<p>cielem paliw na Bazie Paliw-BP1 jest Podmiot-L. Klient-K1 odsprzedaje paliwa swojemu Klientowi-K2 na warunkach CPT lub DAP i dostarcza na Stację Paliw-SP1. Transport autocysterną przewoźnikowi-P1 zleca Klient-K1.</p>		
9. Dostawa - kraj	<p>Podmiot-L przemieszcza swoje paliwa (bez sprzedaży-pozą EMCS) z Bazy Paliw-BP1 do Bazy Paliw-BP2. Podmiot-L jest właścicielem obydwu baz paliw. Transport autocysterną przewoźnikowi-P1 zleca Podmiot-L</p>	<p>Brak obowiązku dokonania zgłoszenia. Podmiot-L wydaje dokument MM</p>	<p>art. 3 ust. 5</p>
10. Dostawa - kraj	<p>Podmiot-L przemieszcza swoje paliwa (bez sprzedaży-pozą EMCS) z Bazy Paliw-BP1 do Bazy Paliw-BP2. Podmiot-L jest właścicielem Bazy Paliw-BP2 a właścicielem bazy paliw BP1 jest podmiot P1. Właścicielem paliw na obydwu bazach paliw jest Podmiot-L. Transport autocysterną przewoźnikowi-P1 zleca Podmiot-L</p>	<p>Brak obowiązku dokonania zgłoszenia. Podmiot-L wydaje dokument MM</p>	<p>art. 3 ust. 5</p>

- ⊞ **zwroty / reklamacje** – (niezdefiniowane w ustawie) czyli powrotny transport towarów w związku ze zwrotem nieprzyjętego towaru; literalnie wydają się, że przewóz taki nie powinien podlegać obowiązkowi zgłoszenia, jednak zgodnie z wyjaśnieniami MF przesyłki spełniające kryterium ilościowe powinny podlegać ponownemu zgłoszeniu;
- ⊞ **przewóz towarów celem wykonania na nich badań / testów / prób** – do innego podmiotu, przyszłego nabywcy towarów; uwaga: w świetle ustawy o VAT z kategorii dostawy wyłączone są towary, które spełniają definicję próbki przewidzianą w ustawie o VAT; w praktyce niewielkie ilości nie będą podlegały obowiązkowi zgłoszenia (patrz pkt 3 poniżej);
- ⊞ **dostawy do składów konsygnacyjnych** – przy czym, chociaż ustawa na to wprost nie

wskazuje, należy rozróżnić tu skład konsygnacyjny zdefiniowany w ustawie o VAT (w szczególności może to mieć znaczenie jeśli chodzi o obowiązki podmiotu odbierającego w przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów do Polski) od składów konsygnacyjnych innego typu; w tym kontekście należy zbadać czy transport towarów do składu konsygnacyjnego jest transportem wykonywanym w ramach dostawy towarów / WDT czy może powinien być traktowany jako transport „własny”, gdyż prawo własności przechodzić może na nabywcę towarów dopiero w momencie, gdy towary zostają pobrane ze składu konsygnacyjnego (nawet kilka dni po tym, kiedy towary zostaną dostarczone do takiego składu).

- **sprzedaż paliw na rzecz podmiotów prowadzących działalności gospodarczej na tzw. bezgotówkowych stacjach paliw** – ustawa nie reguluje wprost tej kwestii, mimo, że transport paliwa nabytego w powyższy sposób spełnia definicję dostawy towarów z ustawy o VAT. Literalnie należałoby, więc rejestrować takie przesyłki, jednakże w praktyce może to być niewykonalne z uwagi na „bezobsługowy” (tj. bez udziału człowieka) charakter transakcji, która może być dokonana o dowolnej porze dnia i nocy;
- **odbiór towarów w ramach wykonania usługi utylizacji odpadów** – taką przesyłkę należy zarejestrować, gdyż w ramach usługi odbioru dochodzi do przekazania do dysponowania towarem (odpadem) jak właściciel;
- **sprzedaż towarów na rzecz rolników** – zgodnie z wyjaśnieniami ze strony PUESC rolnicy nie są traktowani jak podmioty prowadzące działalność gospodarczą, stąd nie spełniają definicji podmiotu odbierającego.

B. Podmiot odbierający - osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, prowadząca działalność gospodarczą, dokonująca wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, importu towarów lub nabycia towarów w przypadku dostawy towarów w rozumieniu ustawy o VAT;

C. Przewoźnik - osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, prowadząca działalność gospodarczą, realizująca usługę przewozu towaru;

D. Kierujący – osoba fizyczna prowadząca pojazd.

2. PODMIOTY, KTÓRYCH DANE MUSZĄ ZOSTAĆ WSKAZANE W ZGŁOSZENIU, NA KTÓRE USTAWA NIE NAKŁADA ŻADNYCH OBOWIĄZKÓW:

A. Nadawca towaru - osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, prowadząca działalność gospodarczą, dokonująca wysyłki towaru będącego przedmiotem przewozu;

B. Odbiorca towaru - osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, prowadząca działalność gospodarczą, do której ma być dostarczony towar będący przedmiotem przewozu.

WAŻNE –STATUS PODMIOTU: Ustawa nie zawiera własnej definicji działalności gospodarczej, ani też nie odsyła do definicji tego pojęcia zawartego w innych aktach prawnych. Zgodnie z wyjaśnieniami MF na stronie PUESC, w celu uznania podmiotu za podmiot wysyłający, podmiot odbierającego lub przewoźnika w rozumieniu omawianej ustawy wystarczające jest jego zweryfikowanie w jawnych rejestrach. I tak dla:

A. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (także w formie spółek cywilnych) w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG);

B. podmiotów innych niż osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS).

Bez znaczenia dla obowiązku przesłania zgłoszenia do rejestru jest fakt rejestracji konkretnych podmiotów dla potrzeb, np. podatku VAT.

3. PEŁNOMOCNICY

Zupełnie odrębną kategorię podmiotów, o jakich mowa w ustawie stanowią pełnomocnicy. Wykonanie obowiązków wynikających z ustawy może zostać przekazane pełnomocnikowi na mocy udzielonego pełnomocnictwa. Ustawa stanowi, że przesyłanie, uzupełnienie i aktualizacja zgłoszenia przez przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika podmiotu wysyłającego, podmiotu odbierającego albo przewoźnika pociągają za sobą skutki dla reprezentowanego.

Biorąc pod uwagę powyższe, w przypadku niedopełnienia obowiązków z ustawy przez pełnomocnika (do których pełnomocnik ten był zobowiązany przez dany podmiot na podstawie udzielonego mu pełnomocnictwa), uznaje się, że określonych obowiązków nie dokonał podmiot, na którym one ciążyły. Ustawa nie reguluje kwestii potencjalnych rozliczeń pomiędzy pełnomocnikiem a podmiotem w imieniu, którego działa ten pełnomocnik w przypadku nałożenia sankcji na podmiot zobowiązany za niewykonanie czynności których wykonanie zostało powierzone pełnomocnikowi). Stąd roszczenia te mogą być dochodzone w oparciu o przepisy prawa cywilnego. Istotne jest więc, aby stosunki pomiędzy podmiotami wskazanymi w ustawie zostały ustalone w sposób zabezpieczający wskazane powyżej potencjalne ryzyko.

Rejestracja podmiotu w systemie PUESC

Zgodnie z informacją zamieszczoną na PUESC1, w przypadku:

A. podmiotu odbierającego obowiązanego jedynie do uzupełniania zgłoszenia o informację o odbiorze towarów,

B. podmiotu prowadzącego stacje paliw bez względu na formę prawną prowadzonej działalności (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, spółka cywilna, spółka prawa handlowego),

C. podmiotu prowadzącego stacje paliw bez względu na formę prawną prowadzonej działalności (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, spółka cywilna, spółka prawa handlowego),

D. przewoźnika uzupełniającego zgłoszenia,

wystarczający jest podstawowy poziom dostępu do PUESC i nie ma potrzeby przejścia do kolejnego zaawansowanego kroku rejestracji.

W takim przypadku, gdy czynności związane z przesyłaniem zgłoszeń, ich uzupełnianiem i aktualizacją będą wykonywali pracownicy podmiotów obowiązanych – wystarczy pisemne upoważnienie udzielone przez właściciela albo organ spółki. Dokument ten, winien znajdować się w aktach podmiotu, np. w aktach osobowych pracownika. Nie ma potrzeby uwierzytelniania takiej osoby, czy potwierdzania jej tożsamości w jednostkach organizacyjnych urzędu celno-skarbowego ani uiszczania opłaty skarbowej.

W pozostałych przypadkach, podmioty wysyłające i podmioty odbierające, co do zasady powinny dokonać aktualizacji danych podmiotu i uzyskać tzw. „zaawansowany” poziom rejestracji przewidziany dla usługi „e-Klient” na PUESC.

Osoba dokonująca aktualizacji podmiotu musi posiadać upoważnienie do działania w imieniu podmiotu w zakresie rejestracji, aktualizacji i dezaktywacji danych podmiotu na potrzeby wysyłania, zgłoszeń do systemu monitorowania drogowego przewozu towarów, które należy w oryginale dostarczyć do najbliższej placówki urzędu celno-skarbowego, delegatury urzędu celno-skarbowego lub oddziału celnego wraz z dowodem uiszczenia opłaty skarbowej.

Niemniej jednak, czynności tej podmioty pierwszy raz korzystające z usługi „e-Klient” na PUESC mogą w terminie 3 miesięcy licząc od dnia wejścia w życie przepisów ustawy, czyli do 18 lipca 2017 r.

3. ZAKRES PRZEDMIOTOWY USTAWY – jakie towary podlegają systemowi monitorowania

Systemowi monitorowania podlegają obecnie towary takie jak: paliwa silnikowe i pochodne (również bio-diesel), oleje smarowe, dodatki do paliw, odmrażacze na bazie alkoholu etylowego, rozcieńczalniki i rozpuszczalniki, alkohol etylowy częściowo i całkowicie skażony, susz tytoniowy. Pełną ich listę prezentuje artykuł 3 ustęp 2 ustawy w tzw. katalogu towarów wrażliwych odwołując się do oznaczeń właściwych 6-cyfrowych podkategorii PKWiU2 albo 4-cyfrowych pozycji CN3, wraz z dodatkowymi wymogami związanymi z minimalnymi ilościami tych towarów oraz wielkością opakowań, które decydują, czy przesyłka powinna zostać odnotowana we wspomnianym systemie informatycznym. Ze względu na to, że prawidłowe określenie towarów podlegających ustawie może sprawiać podmiotom obowiązującym pewne trudności, MF zamieścił na stronie PUESC pełen, dość przejrzysty wykaz towarów objętych systemem monitorowania.

WYKAZ TOWARÓW OBJĘTYCH SYSTEMEM MONITOROWANIA LIST OF COMMODITIES UNDER MONITORING SYSTEM

* kody CN stosuje się w przypadku przewozu towarów przez terytorium kraju i dla wyrobów akcyzowych
* CN codes apply for the carriage of goods through the national territory and to excise goods

	Nomenklatura Scalona*
CN 2207	nieoznaczone znakami akcyzy - alkohol etylowy nieskażony o objętościowej mocy alkoholu 80% obj. lub większej; alkohol etylowy i pozostałe wyroby alkoholowe, o dowolnej mocy, skażone, z wyłączeniem opakowań jednostkowych nie większych niż 5 litrów,
CN 2707	oleje i pozostałe produkty destylacji wysokotemperaturowej smoły węglowej; podobne produkty, w których masa składników aromatycznych jest większa niż składników niearomatycznych, np. benzen, toluen, ksylol, naftalen,
CN 2710	oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, inne niż surowe; preparaty gdzie indziej niewymienione ani niewłączone, zawierające 70% masy lub więcej olejów ropy naftowej lub olejów otrzymywanych z minerałów bitumicznych, których te oleje stanowią składniki zasadnicze preparatów, np. benzyna lakiernicza, benzyna lotnicza, benzyna silnikowa, oleje napędowe, oleje opałowe; oleje odpadowe, z wyłączeniem opakowań jednostkowych nie większych niż 11 litrów,

CN 2905	alkohole alifatyczne i ich fluorowcowane, sulfonowane, nitrowane lub nitrozowane pochodne, np. alkohol metylowy, alkohol propylowy, alkohol izopropylowy, alkohol butylowy, sorbitol, glikol, gliceryna, z wyłączeniem opakowań jednostkowych nie większych niż 11 litrów,
CN 2917	kwasy polikarboksyłowe, ich bezwodniki, halogenki, nadtlenki i nadtlenokwasy; ich fluorowcowane, sulfonowane, nitrowane lub nitrozowane pochodne,
CN 3403	preparaty smarowe (włącznie z cieciami chłodząco-smarującymi, preparatami do rozluźniania śrub i nakrętek, preparatami przeciwrzdzewnymi i antykorozyjnymi, preparatami zapobiegającymi przyleganiu do formy opartymi na smarach); preparaty w rodzaju stosowanych do natłuszczania materiałów włókienniczych, skóry wyprawionej, skór futerkowych lub pozostałych materiałów, z wyłączeniem preparatów zawierających, jako składnik zasadniczy, 70% masy lub więcej olejów ropy naftowej lub olejów otrzymanych z minerałów bitumicznych, z wyłączeniem opakowań jednostkowych nie większych niż 16 litrów,
CN 3811	środki przeciwstukowe; inhibitory utleniania; inhibitory tworzenia się żywic; dodatki zwiększające lepkość; preparaty antykorozyjne; pozostałe preparaty dodawane do olejów mineralnych (włącznie z benzyną) lub do innych cieczy, stosowanych do tych samych celów, co oleje mineralne, CN 3814 zawierające alkohol etylowy - organiczne złożone rozpuszczalniki i rozcieńczalniki, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; gotowe zmywacze farb i lakierów, z wyłączeniem opakowań jednostkowych nie większych niż 16 litrów,
CN 3820	zawierające alkohol etylowy - środki zapobiegające zamarzaniu i gotowe płyny przeciwozoblodzeniowe, z wyłączeniem opakowań jednostkowych nie większych niż 16 litrów
CN 3824	gotowe spoiwa do form odlewniczych lub rdzeni; produkty chemiczne i preparaty przemysłu chemicznego lub przemysłów pokrewnych (włączając te składające się z mieszanin produktów naturalnych), gdzie indziej niewymienione ani niewłączone, np. oleje fuzłowe powstające jako produkt uboczny przy produkcji alkoholu etylowego,

CN 3826

biodiesel i jego mieszaniny, niezawierające lub zawierające mniej niż 70% masy olejów ropy naftowej lub olejów otrzymywanych z minerałów bitumicznych,

**susz
tytoniowy**

- za susz tytoniowy uznaje się, bez względu na wilgotność, tytoń, który nie jest połączony z żywą rośliną i nie jest jeszcze wyrobem tytoniowym (**kod systemowy 0001**).

Polska klasyfikacja towarów i usług

19.20.21	benzyna silnikowa, włączając benzynę lotniczą
19.20.22	paliwo typu benzyny do silników odrzutowych
19.20.23	oleje lekkie otrzymane z przerobu ropy naftowej; preparaty z lekkich frakcji, gdzie indziej niesklasyfikowane
19.20.24	nafta inna niż lotnicza
19.20.25	paliwo typu nafty do silników odrzutowych
19.20.26	oleje napędowe
19.20.27	oleje średnie otrzymane z przerobu ropy naftowej; preparaty ze średniej frakcji, gdzie indziej niesklasyfikowane
19.20.28	oleje opałowe, gdzie indziej niesklasyfikowane
19.20.29	oleje smarowe z ropy naftowej; preparaty z ciężkich frakcji, gdzie indziej niesklasyfikowane
20.14.74	alkohol etylowy nieskażony o objętościowej mocy alkoholu 80% obj. lub większej
20.14.75	alkohol etylowy skażony i pozostałe skażone wyroby alkoholowe o dowolnej mocy
20.59.41	preparaty smarowe
20.59.42	środki przeciwstukowe; dodatki do olejów mineralnych i podobnych wyrobów
20.59.43	płyny hydrauliczne hamulcowe; środki zapobiegające zamarzaniu i gotowe płyny przeciwołdzeniowe
20.59.57	gotowe spoiwa do form odlewniczych lub rdzeni; kwasy naftalenowe, ich sole nierozpuszczalne w wodzie oraz ich estry; nieaglomerowane węgliki metali zmieszane razem lub ze spoiwem metalicznym; przygotowane dodatki do cementów, zapraw lub betonów; sorbit, z wyłączeniem D-sorbitu
20.59.58	biodiesel
38.12.25	oleje odpadowe

Ustawa przewiduje jednak możliwość poszerzenia wspomnianego katalogu towarów wrażliwych o inne wyroby, narażone na wyłudzenia czy nielegalny obrót, skutkujące zaniżeniem wpływów podatkowych do budżetu państwa, poprzez wydanie odpowiedniego rozporządzenia MF. Projekt takiego aktu, obejmującego ustawą także określone oleje i tłuszcze roślinne, został już przygotowany. Z tego względu ważne jest bieżące monitorowanie ewentualnych zmian w tym zakresie.

UWAGA: Ustawa nie wskazuje, do którego rozporządzenia w sprawie PKWiU się odnosi. Z dniem 1 stycznia 2016 r. weszło bowiem w życie nowe rozporządzenie w sprawie PKWiU z 2015 r., które wprowadziło znaczne zmiany w poszczególnych pozycjach PKWiU. Do celów opodatkowania podatkiem VAT zaczną obowiązywać jednak dopiero najprawdopodobniej z dniem 1 stycznia 2018 r., a wcześniej należy stosować do tych celów stare rozporządzenie w sprawie PKWiU z 2008 r. Natomiast zgodnie z wyjaśnieniami MF do ustawy należy stosować już nowe PKWiU z 2015 r., co może powodować w konkretnych przypadkach systemową niespójność między klasyfikacją towarów dla celów monitorowania towarów i dla celów podatku VAT.

Jeśli towar podlega monitorowaniu należy w następnej kolejności zbadać, czy przewożony jest w ramach przesyłki w rozumieniu ustawy. Przez przesyłkę rozumie się określoną ilość towarów tego samego rodzaju, przewożonych od jednego nadawcy towaru do jednego odbiorcy towaru, do jednego miejsca dostarczenia towaru, jednym środkiem transportu po drogach publicznych w Polsce. Ten sam rodzaj oznacza, że z przesyłką mamy do czynienia wtedy, gdy przewożone są towary klasyfikowane do jednej pozycji CN lub jednej podkategorii PKWiU. Badając opisane niżej wymogi ilościowe dla przesyłki analizujemy tylko towary przewożone od jednego nadawcy do jednego odbiorcy i do jednego miejsca dostarczenia, a także jednym pojazdem.

Niezwykle istotne jest to, że jeśli dany wyrób określony podkategorią PKWiU albo pozycją CN znajduje się w katalogu towarów wrażliwych i objęty jest przesyłką w rozumieniu ustawy to, aby podlegał faktycznie obowiązkowi zgłoszenia powinny być spełnione dodatkowe dwa warunki łącznie:

- masa brutto przesyłki towarów jednego rodzaju (objętych jedną podkategorią PKWiU albo pozycją CN) przekracza 500 kg lub jej objętość przekracza 500 litrów, oraz
- przesyłka dotyczy towarów w opakowaniach jednostkowych o wielkości odpowiednio powyżej 5, 11, 16, 26 litrów w zależności od wyrobu.

Wymóg spełnienia powyższych dwóch warunków łącznie może nie wynikać bezpośrednio i jednoznacznie z ustawy, jednak potwierdzony został w wyjaśnieniach MF.

PRZYKŁAD:

Przy spełnieniu wymogów co do wielkości opakowań jednostkowych, należy zgłosić towar, którego masa brutto wynosi 480 kg, a objętość ponad 500 litrów lub na odwrót.

PRZYKŁAD:

W przypadku gdy przewożonych jest 8 towarów, a każdy z nich zaklasyfikowany jest do innej 4-cyfrowej pozycji CN i masa brutto lub objętość każdego z tych towarów wynosi 100 kg/litrów, to przewóz taki nie podlega zgłoszeniu, bez względu na wielkość opakowań.

PRZYKŁAD:

Przewóz oleju napędowego (próg wielkości opakowania jednostkowego to 11 litrów) w 16 opakowaniach po 25 litrów nie podlega obowiązkowi zgłoszenia, ponieważ objętość tej przesyłki nie przekracza 500 litrów.

PRZYKŁAD:

Dostawa 600 litrów oleju napędowego do dwóch różnych miejsc dostarczenia (oddzielnie do każdej lokalizacji po 300 litrów) należących do tego samego odbiorcy nie podlega zgłoszeniu przewozu.

PRZYKŁAD:

W przypadku przewozu preparatów smarowych zapakowanych w stu 15-litrowych pojemnikach i trzech 200-litrowych pojemnikach (łącznie 2100 litrów) zgłoszenie powinno być dokonane tylko dla 600 litrów towaru w trzech pojemnikach 200-litrowych. Pozostałe 1500 litrów towaru (sto pojemników po 15 litrów) nie podlega zgłoszeniu, ponieważ towar ten jest zapakowany w opakowaniach jednostkowych poniżej 16 litrów.

4. JAKICH PRZEWOZÓW TOWARÓW NIE OBEJMUJE USTAWA?

Systemowi monitorowania nie podlega przewóz towarów, który nie jest związany z wykonywaniem czynności podlegających opodatkowaniu VAT, jeżeli przewożonym towarom towarzyszy dokument potwierdzający przesunięcie międzymagazynowe wystawiony przez nadawcę towarów, który zawiera w szczególności:

1. Dane nadawcy towaru obejmujące:
 - A. imię i nazwisko albo nazwę,
 - B. adres zamieszkania albo siedziby;
2. Numer identyfikacji podatkowej nadawcy;
3. Dane dotyczące towaru będącego przedmiotem przewozu, w szczególności rodzaju towaru, pozycji CN lub podkategorii PKWiU, ilości, masy brutto lub objętości towaru;
4. Dane adresowe miejsca magazynowania towaru – wysyłki;
5. Dane adresowe miejsca magazynowania towaru – przyjęcia

Jednocześnie, systemowi monitorowania drogowego nie podlega przewóz towarów (wskazanych w ustawie i rozporządzeniach) objętych:

- A. procedurą celną tranzytu, składowania, odprawy czasowej, przetwarzania lub wywozu;
- B. powrotnym wywozem.

Stąd w praktyce, gdy dany towar objęty jest określoną procedurą celną i jest „widoczny” dla organów skarbowo-celnych w systemach celnych, nie jest on objęty systemem monitorowania przewidzianym ustawą. W konsekwencji, w momencie, kiedy towar przestaje być objęty jedną z powyższych procedur celnych, a nadal jest przedmiotem przewozu / transportu podlega zgłoszeniu do systemu.

Przykładowo, zgodnie z wyjaśnieniami ze strony PUESC, w przypadku, gdy towar będzie przewożony w procedurze tranzytu do oddziału celnego wewnątrz kraju, w którym dokonana będzie odprawa celna i zgłoszenie do procedury dopuszczenia do obrotu, zgłoszenie do rejestru zgłoszeń winno być dokonane najpóźniej przed opuszczeniem placu odpraw w oddziale celnym wewnętrznym, w którym dokonano odprawy celnej (przewóz z bazy kontenerowej będzie odbywał się z zastosowaniem przepisów i dokumentów celnych). Wówczas miejscem rozpoczęcia przewozu będzie adres oddziału celnego. Analogicznie, przewóz w procedurze celnej tranzytu do miejsca uznanego też nie wymaga zgłoszenia do rejestru SENT. W przypadku zaś odprawy celnej importowej na granicy RP (port morski lub lotniczy), przewóz towaru podlega zgłoszeniu na odcinku od granicy do miejsca dostarczenia wskazanego przez importera towaru.

5. SPOSOBY KOMUNIKACJI Z ORGANAMI

W celu przesyłania zgłoszeń, ich uzupełniania i aktualizacji, co do zasady, wykorzystywany jest system SENT znajdujący się na Platformie Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych PUESC pod adresem puesc.gov.pl – usługa „e-Przewóz”.

W przypadku niedostępności SENT polegającej na awarii lub przerwie technicznej, podmioty zobowiązane do dokonania z jego zastosowaniem stosownych obowiązków, w zakresie zgłaszanych przez siebie danych, dokonują zgłoszenia, przesyłając dokument zastępujący zgłoszenie na adres: **awaria.sent@mf.gov.pl**, podając w tytule wiadomości, w szczególności:

- A.** numer identyfikacji podatkowej albo numer, za pomocą którego ten podmiot jest zidentyfikowany na potrzeby podatku od towarów i usług albo podatku od wartości dodanej,
- B.** numer własny tego dokumentu - oddzielone separatorem „##”.

Wzór dokumentu zastępującego zgłoszenie stanowi załącznik do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 kwietnia 2017 r. w sprawie zgłoszeń przewozu towarów i sposobu postępowania w przypadku niedostępności rejestru zgłoszeń.

Natomiast, w przypadku niedostępności rejestru zgłoszeń polegającej na awarii lub przerwie technicznej rejestru zgłoszeń po dokonaniu zgłoszenia:

- A.** przewoźnik uzupełnia zgłoszenie, przesyłając dokument zastępujący zgłoszenie, zawierający numer referencyjny zgłoszenia i dane, o których mowa w art. 5 ust. 4 albo art. 6 ust. 3 ustawy,
- B.** podmiot odbierający uzupełnia zgłoszenie, przesyłając dokument zastępujący zgłoszenie, zawierający numer referencyjny zgłoszenia i dane, o których mowa w art. 5 ust. 5 albo art. 6 ust. 4 ustawy,
- C.** odpowiednio podmiot wysyłający, podmiot odbierający albo przewoźnik aktualizuje zgłoszenie, przesyłając dokument zastępujący zgłoszenie zawierający numer referencyjny zgłoszenia i dane wskazane przez niego w zgłoszeniu,

- na adres **awaria.sent@mf.gov.pl**, podając w tytule wiadomości numer referencyjny zgłoszenia, numer identyfikacji podatkowej albo numer, za pomocą którego ten podmiot jest zidentyfikowany na potrzeby podatku od towarów i usług albo podatku od wartości dodanej, oraz numer własny tego dokumentu - **oddzielone separatorem „##”**.

Dokument zastępujący zgłoszenie może zostać przesłany w formacie pdf albo xml zgodnym ze specyfikacją techniczną tego dokumentu udostępnioną na PUESC, jeżeli zawiera dane określone we wzorze stanowiącym załącznik do rozporządzenia.

6. OBOWIĄZKI PODMIOTÓW W PRZYPADKU OKREŚLONYCH TYPÓW TRANSAKCJI.

Poniższe zestawienie, prezentuje wykaz obowiązków przewidzianych przez przepisy ustawy: do ich zgłoszenia

Obowiązki	Podmiot zobowiązany
1. Przesłanie zgłoszenia do rejestru	Podmiot wysyłający (przewóz rozpoczynający się na terytorium kraju) Podmiot odbierający (przewóz kończący się na terytorium kraju, ale rozpoczynający się poza nim) Przewoźnik (tranzyt poza procedurami zawieszającymi)
2. Przekazanie numeru referencyjnego pozostałym podmiotom	Podmiot wysyłający (przewóz rozpoczynający się na terytorium kraju) Podmiot odbierający (przewóz kończący się na terytorium kraju, ale rozpoczynający się poza nim) Przewoźnik
3. Uzupełnienie zgłoszenia	Przewoźnik (przed rozpoczęciem przewozu towaru w przypadku dostawy towarów, lub przed rozpoczęciem przewozu na terytorium Polski w przypadku importu lub nabycia wewnątrzwspólnotowego)
4. Uzupełnienie zgłoszenia o informację o odbiorze towaru	Podmiot odbierający (nie później niż w następnym dniu roboczym po dniu dostarczenia towaru)
5. Aktualizacja danych zawartych w zgłoszeniu	Podmiot wysyłający, Podmiot odbierający, Przewoźnik – w takim zakresie, w jakim byli obowiążani do ich zgłoszenia
6. Odmowa przyjęcia do przewozu towarów podlegających zgłoszeniu	Przewoźnik – w przypadku nieotrzymania numeru referencyjnego Kierujący – w przypadku nieotrzymania numeru referencyjnego

7. SPIS ROZPORZĄDZEŃ WYKONAWCZYCH DO USTAWY (status na dzień 19 maja 2017 r.)

<p>Akt prawny:</p> <p>Dzeinnki ustaw: Link: Wejście w życie:</p>	<p>Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 kwietnia 2017 r. w sprawie wyznaczenia urzędu skarbowego, na którego rachunek bankowy dokonuje się wpłaty kaucji</p> <p>Dz. U. z dnia 13 kwietnia 2017 r. poz. 780</p> <p>Rozporządzenie - kaucja</p> <p>Obowiązuje</p>
<p>Akt prawny:</p> <p>Dzeinnki ustaw: Link: Wejście w życie:</p>	<p>Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 kwietnia 2017 r. w sprawie zgłoszeń przewozu towarów i sposobu postępowania w przypadku niedostępności rejestru zgłoszeń</p> <p>Dz. U. z dnia 14 kwietnia 2017 r. poz. 787</p> <p>Rozporządzenie - kaucja</p> <p>Obowiązuje</p>
<p>Akt prawny:</p> <p>Dzeinnki ustaw: Link: Wejście w życie:</p>	<p>Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie sposobu dokumentowania przeprowadzonej kontroli drogowego przewozu towarów oraz wzorów dokumentów</p> <p>Dz. U. z dnia 13 kwietnia 2017 r. poz. 780</p> <p>Rozporządzenie - niedostępność rejestru</p> <p>Obowiązuje</p>
<p>Akt prawny:</p> <p>Dzeinnki ustaw: Link: Wejście w życie:</p>	<p>Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 19 kwietnia 2017 r. w sprawie wyznaczenia urzędu skarbowego, na którego rachunek bankowy dokonuje się wpłaty kary pieniężnej</p> <p>Dz. U. z dnia 26 kwietnia 2017 r. poz. 845</p> <p>Rozporządzenie - kara pieniężna</p> <p>Obowiązuje</p>
<p>Akt prawny:</p> <p>Dzeinnki ustaw: Link: Wejście w życie:</p>	<p>Projekt z dnia 10 marca 2017 r. rozporządzenia w sprawie towarów, których przewóz jest objęty systemem monitorowania drogowego przewozu towarów</p> <p>n/a</p> <p>Rozporządzenie - oleje i tłuszcze roślinne</p> <p>W fazie przygotowań legislacyjnych</p>

8. SANKCJE ZA NIEWYKONANIE OBOWIĄZKÓW USTAWOWYCH

Brak dokonania zgłoszenia	Podmiot wysyłający, Podmiot odbierający	46% wartości netto towaru przewożonego podlegającemu obowiązkowi zgłoszenia jednakże nie mniej niż 20 000 złotych
	Przewoźnik	20 000 złotych
Różnica wartości netto towaru zgłoszonego i towaru rzeczywiście przewożonego podlegającego obowiązkowi zgłoszenia	Podmiot wysyłający, Podmiot odbierający	46% wartości netto różnicy towaru zgłoszonego i przewożonego jednakże nie mniej niż 20 000 złotych
	Przewoźnik	20 000 złotych
Brak aktualizacji zgłoszenia	Podmiot wysyłający, Podmiot odbierający, Przewoźnik	10 000 złotych
Brak numeru referencyjnego w trakcie kontroli	Kierowca	5 000 do 7 500 złotych

Sankcje są nakładane na podmioty zobowiązane. Przy czym, podmiotami zobowiązanymi (podmiotem wysyłającym, odbierającym lub przewoźnikiem) mogą być zarówno prowadzące działalność gospodarczą osoby fizyczne, jak i osoby prawne lub prowadzące taką działalność jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej.

Jednocześnie, biorąc pod uwagę brzmienie przepisów ustawy, sankcje nie powinny być nakładane bezpośrednio na pracowników spółek będących podmiotami zobowiązanymi, którzy dokonują zgłoszeń w imieniu spółki (osoby prawnej prowadzącej działalność gospodarczą lub są zatrudnieni przez osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą). Jedynym wyjątkiem są tutaj kierowcy, gdzie ustawa wprost karę przewiduje karę grzywny w określonej wysokości za rozpoczęcie przewozu bez numeru referencyjnego.

9. SPOSOBY ZABEZPIECZENIA SIĘ PRZED EWENTUALNYMI RYZYKAMI

Możliwe sposoby ograniczenia ryzyk związanych z ustawą:

- ⊞ przeszkolenie pracowników pod kątem treści ustawy i obowiązków nałożonych na dany podmiot,
- ⊞ przegląd aktualnych transakcji oraz umów przewozowych pod kątem uwzględnienia w nich nowych obowiązków wynikających z ustawy,
- ⊞ wyjaśnienie wątpliwości klasyfikacyjnych dotyczących towarów (np. poprzez otrzymanie Wiążącej Informacji Taryfowej lub Wiążącej Informacji Akcyzowej),
- ⊞ spisanie stosownych procedur wewnętrznych.

